

RUST EN VREDE

Als de eenige ware leidsters naar Rust en Vrede noemt prof. VAN RIJNBERK (blz. 1605): Rede en Redelijkheid.

Hoe belangrijk deze beide ook mogen zijn, nooit zullen Rust en Vrede worden benaderd zonder dat daarbij de Liefde tot den medemensch een rol speelt.

Leeuwarden, 17 November 1946

J. DE BLOEME

DE BEHANDELING VAN ISCHIAS RHEUMATICA ACUTA

Het artikel van collega C. A. CAMMAERT in de aflevering van 9 November j.l. in dit tijdschrift, heeft mijn aandacht getrokken. Ontegenzeggelijk zijn de daarin beschreven resultaten zeer gunstig, zelfs indrukwekkend. Toch vrees ik, dat ongewenschte gevolgen niet zullen wegblijven indien dit artikel te veel indruk wekt en tot navolging leidt.

Ik meen te mogen twijfelen aan de diagnose: ischias rheumatica acuta, althans in de eerste drie gevallen. Op den leeftijd van 30 jaar komt deze ziekte uiterst zelden voor bij personen, die verder geen rheumatische klachten hebben. Bovendien houdt het wetslagen van de therapie eigenlijk alleen veroordeling der diagnose in. Ware de oorzaak werkelijk rheumatisch, dan kan ik mij niet het mechanisme voorstellen dat door geforceerde zenuwrekking in werking moet treden om deze *rheumatische* aandoening op slag en blijvend tot verdwijnen te brengen.

Hoewel men, uitsluitend afgaande op de beschrijving van patiëntsklachten en symptomen, moeilijk een definitieve diagnose kan stellen, zijn er toch zóóveel typische kenmerken aanwezig dat goede redenen bestaan om de diagnose hernia nuclei pulposi serieus te overwegen.

Ik wil mij er thans van onthouden, in te gaan op de therapie, die hier wél zou kunnen zijn toegepast, doch wil slechts waarschuwen tegen rekking van den nervus ischiadicus in narcose. Ik heb namelijk twee patiënten gezien, bij wie deze behandeling elders was toegepast alvorens zij onder mijn behandeling kwamen. In het eene geval is een verlamming van alle door den nervus ischiadicus geïnnerveerde spieren ontstaan, in het andere geval volgde het een peroneus-verlamming.

Deze verlammingen hebben de onaangename eigenschap permanent te zijn! Deze beide patiënten bleken bij nader onderzoek te lijden aan een hernia nuclei pulposi. De tweede patiënt is later geopereerd, waardoor de pijn, die na 1½ jaar teruggekomen was, verdween; de peroneus-verlamming is echter, helaas, onveranderd gebleven. Bij den eersten patiënt bestond geen indicatie tot opereeren, daar de pijn verdwenen was, echter ten koste van een verlamd onderbeen.

Het is tegen deze gevaren dat ik meen te moeten waarschuwen.

Wassenaar, 19 November 1946

A. C. DE VET, *neurochirurg*

RECTIFICATIE

In het recept voor een zure emulgidecrème (*N. T. v. G.* 90. 1687, 1946) is een storende drukfout gesloten. Het recept moet luiden:

emulgide O/W 20, ol. rapae 15, nipagin. 0.5, aquae ad 75, fiat cremor, adde sol. acetatis aluminumici 4 pCt. 25. De aciditeit maakt hier een grootere hoeveelheid emulgator dan de gebruikelijke 10 pCt. noodig. Verder maakte dr. HARDERS, adjunct-directeur van de gemeente-apotheek, me opmerkzaam op het feit, dat penicilline alleen in neutrale crèmes mag worden verwerkt. Aan de gebruikelijke recepten moet dan per g emulgide zooveel phosphas natricus acidus toegevoegd worden, dat een neutrale reactie in het eindproduct wordt bereikt. Meestal is 25 mg phosphas natricus acidus per g emulgide hiervoor voldoende.

Den Haag, 20 November 1946

M. K. POLANO

SALVARSAN-ENCEPHALOPATHIE

Met groote belangstelling las ik het artikel van REENDERS en DUURSMAN inzake Salvarsan-encephalopathie, een benaming die in de plaats kwam van den ouderen

naam: encephalitis haemorrhagica, welken men terecht liet verdwijnen omdat er geen echte „itis” is. Ook voor de nieuwe benaming echter kan men niet al te enthousiast zijn, want heel veel wordt er ook niet door gezegd.

Voor den oorlog werd deze encephalopathie door salvarsan zelden waargenomen (volgens statistieken 2 maal op 45000 luespatiënten, een andere maal 8 keer op ongeveer 150000 salvarsaninspuitingen) en merkwaardig is, dat van een voor de oorlog in Amerika opgemaakte statistiek van 158 gevallen meer dan 90 pCt. uit Europa afkomstig was. Het is van groot belang dit ziektebeeld, dat ook bij mapharseen wordt waargenomen, in herinnering te brengen nu hier en daar nogal neiging bestaat voor het op grond vooral van Amerikaanse voorbeelden verrichten van krachttoeren met antiluetische middelen. In de Amerikaanse literatuur rekent men bij dergelijke methodes op 1 pCt. encephalopathie bij de onder behandeling komende patiënten!

Ik wil verder den nadruk erop leggen, dat dit ziektebeeld zoo verraderlijk is, omdat het in den regel pas $1\frac{1}{2}$ —3 dagen ontstaat na de causale salvarsaninspuiting en dan in de overgrootste meerderheid der gevallen snel bewusteloos maakt en den dood ten gevolge heeft. Daar herhaaldelijk de omgeving van de salvarsanpatiënt niet weet dat hij een dergelijke behandeling volgt en er na de inspuiting eerst een periode van volkomen goed voelen is, acht ik het zeker — en ik weet dit ook uit ervaring — dat het etiket salvarsan-encephalopathie te weinig wordt aangebracht.

Wat nu de oorzaak betreft tasten wij nog in het duister, maar is het, in plaats van een veelheid op te sommen, niet beter eenvoudig te zeggen, dat bij enkele patiënten arsenicum door capillaire verlamming leidt tot stasis en bloedingen? In die richting wijst ook een herhaaldelijk aanbevolen, niet door de auteurs genoemde therapie, namelijk op zijn minst 5 om de 4 uur toe te dienen adrenaline-inspuitingen (1 cm³ per duizend). Ten slotte: verschillende gedeeltes op de vergadering van de Union Internationale contre le péril vénérien te Parijs deelden mij mede, dat B.A.L. inderdaad een wondermiddel was bij vrijwel alle vormen van salvarsanvergiftiging. Volgens EAGLE en MAGNUSON ¹⁾ werd door B.A.L. (2.3 dimercatopropanol) de mortaliteit bij 55 gevallen van arseenencephalitis tot 11 pCt. gereduceerd.

Rotterdam, 25 November 1946

E. H. HERMANS Sr.

BERICHTEN

BUITENLAND

ENGELAND. — PRIJSVRAAG. De Ophthalmological Society (5 Roquet Court, Fleetstreet, Londen) looft een prijs van 100 pond sterling uit voor de beste verhandeling over „Oogziekten in verband met Voeding”. Geneeskundigen uit alle landen kunnen mededingen. De inzending van manuscripten wordt voor 31 December 1947 verwacht (*Schweiz. med. Woch.* 1946, 1074).

— NARCOSETENTONSTELLING. Het WELLCOME-Museum te Londen heeft ter herdenking van de eerste chirurgische operatie onder narcose voor honderd jaren, op 16 October een tentoonstelling geopend (*British med. Jl.*, II, 621, 1946).

— HULP AAN DOOVEN. Het Electric Acoustics Committee van de Medical Research Council heeft een elektrisch hoortoestel doen ontwerpen, dat door de regeering is goedgekeurd. De aanmaak zal in 1948 zoover zijn gevorderd, dat, binnen het plan van de National Health Service, het kosteloos zal worden uitgereikt aan een ieder, die blijkens onderzoek in de daartoe aangewezen polycliniek het zal behoeven. De bouw eischt meer precisie-werk dan het gewone radiotoestel; vandaar dat bij de fabricage in het groot nog moeilijkheden zijn te overwinnen (*Brit. med. Jl.* II, 622, 1946).

¹⁾ *Amer. Jour. of Syph. Gon. and Ven. Dis.*, September 1946